

Народна библиотека „Детко Петров“
Сутјеска 14, 18320 Димитровград
Тел/факс: 010 360 035
E-mail: bibliodimitrovgrad@beotel.net
www.nbdimitrovgrad.rs

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
БРОЈ
НОМЕР 35-13/02-2024
13.02.2024 год.
ДИМИТРОВГРАД

ОПШТИНА ДИМИТРОВГРАД
ДИМИТРОВГРАД

ПРИМЉЕНО:			
ПОЛУЧЕНО: 14.02.2024			
Јед. Орн. Ед.	Број Номер	Прилог Приложеније	Вредност СТОЈНОСТ
17	400-151		

**СКУПШТИНИ ОПШТИНЕ
ДИМИТРОВГРАД**

Поштовани,
у прилогу достављам:

1. Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ са финансијским извештајем за 2023. годину
2. Одлуку Управног одбора о усвајању Извештаја о раду Установе бр. 24-05/02-2024

У Димитровграду
13.02.2024.год.

директорка
Албена Милев

Албена Милев

Народна библиотека „Детко Петров“
Сутјеска 14, 18320 Димитровград
Тел/факс: 010 360 035
E-mail: nbdetkopetrov@mts.rs
www.bibliotekadimitrovgrad.rs

На основу члана 39. Статута Библиотеке, и чл. 5 став 1, т. 4 и т. 5 Пословника о раду УО, Управни одбор је на седници одржаној 05. 02. 2024. године донео:

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
БРОЈ
НОМЕР 24-05/02-2024
05.02. 2024 год.
ДИМИТРОВГРАД

ОДЛУКУ

да се усвоји Извештај о раду са финансијским извештајем Народне библиотеке за 2023. годину.

ОБРАЗЛОЖЊЕ

Управни одбор Народне библиотеке „Детко Петров“ Димитровград размотрио је Извештај о раду са финансијским извештајем за 2023. годину. Анализом представљених чинилаца закључено је да је План и програм рада са финансијским планом Народне библиотеке за 2023. годину реализован у складу са Законима о Култури РС, Законом о библиотечкој делатности, да су рализоване све Планом предвиђене активности за 2023. годину, у складу са епидемијским мерама, у датом тренутку.

Сходно свему наведеном Управни одбор Народне библиотеке „Детко Петров“ донео је одлуку као у диспозитиву.

УПРАВНИ ОДБОР НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ДЕТКО ПЕТРОВ“

Председница Управног одбора

Весна Андрејевић

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
БРОЈ
НОМЕР 25-05/02-2024
05.02. 2024 год.
ДИМИТРОВГРАД

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ДЕТКО ПЕТРОВ“ ЗА 2023. ГОДИНУ

Народна библиотека „Детко Петров“
Ул. Сутјеска 14, 18320 Димитровград
Тел. 010/360-042; 010/360-035
Mail: nbdetkopetrov@mts.rs
<http://bibliotekadimitrovgrad.rs>

1. Увод

1.1. Историјат установе, циљеви и мисија

Историја каже да је читалиште у Димитровграду (Цариброду) основано давне 1898. године на иницијативу глумачког друштва, које је од 1888. године функционисало у варошици. Неки подаци из историје бугарских читалишта говоре да је Читалиште у тадашњем Цариброду постојало и раније, али мало је вероватна ова тврдња.

После Првог светског рата, Нејским мировним договором од 1919. године, Цариброд са околином припао је Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. Овакви историјски услови снажно утичу на све сфере живота, па и на културу. Те друштвено-политичке промене довеле су и до тога да 1919. године Цариброђани пресељавају Читалиште са библиотеком у село Драгоман, да би после 6. новембра 1920, када Цариброд званично постаје град у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, цео књишки фонд Читалишта био пренешен у Софију, где се ствара Царибродско избегличко читалиште (Царибродско бежанско читалиште).

У периоду између два светска рата у граду је постојала Читаоница при Југословенском омладинском клубу. Културни живот у Цариброду тих година био је везан за рад различитих културно-уметничких друштава и других удружења, као што су Соколско друштво и Коло српских сестара.

Током Другог светског рата долази до оснивања новог читалишта у граду, као и неколико сеоских читалишта, те се ствара читалишни савез. Новембра 1941. године основано је Царибродско народно читалиште „Отец Паисиј“ да би годину дана касније дошло до спајања овог читалишта са Царибродским избегличким читалиштем из Софије. Непосредно после Другог светског рата у граду је основано читалиште „Христо Смирненски“. Оснивањем Дома културе, касније Центра за културу, библиотека постаје једна од делатности ове установе. У оквиру Центра, а сходно могућностима, библиотека развија различите активности за све структуре корисника.

Године 1996. Библиотека постаје самостална установа. Од свог осамостаљења до данас, Народна библиотека Димитровград, од 2004. Народна библиотека „Детко Петров“ Димитровград, организовањем различитих активности за све групе својих корисника тежи да постане културни лидер средине. Поред библиотечке делатности, од 1996. године при Библиотеци ради и Завичајна музејска збирка, а исте године покренута је и издавачка делатност. Бројни су културни програми (књижевне вечери, трибине, предавања, изложбе и др.) којима установа промовише мултикултуралност и показује своју улогу у промоцији бугарске културе у Србији, те улогу моста који повезује српску и бугарску културу.

Сем модернизованог библиотечког пословања, попуњавања фондова савременим публикацијама из свих области науке, културе и уметности, преко програмских активности, рада са децом, солидне издавачке делатности на два језика, српском и бугарском, до рада Завичајне музејске збирке, у последњих десет година Библиотека у Димитровграду тежи да место културног лидера у средини потврди и едукацијом, ангажовањем и учешћем свог стручног кадра на бројним скуповима и конференцијама у земљи и земљама региона. Стална доедукација је пут ка бољој организацији библиотечког пословања и осмишљавања различитих услуга, које су посебно захтевне и важне у срединама као што је Димитровград.

И поред никада довољних средстава за организацију програма, Библиотека „Детко Петров“ у последњих десет година успела је да димитровградској читалачкој публици представи бројне еминентне српске и бугарске писце, да организацијом различитих сусрета афирмише стваралаштво локалних аутора, а посебно стваралаштво писца бугарске националне мањине.

Библиотека је део COBISS породице, учинила је и прве значајне кораке ка дигитализацији грађе, активно се укључила у рад струковних удружења - Библиотекарског друштва Србије и Бугарске библиотечке асоцијације.

Период од 2008. до 2018. обележило је уређење и модернизација просторних услова за рад запослених и боравак корисника, набавка савремених уређаја и пружање нових услуга за све структуре корисника.

Захваљујући првенствено Министарству спољних послова Бугарске, изградњом летње сцене и посебне зграде за Завичајну музејску збирку у дворишту установе, те опремањем дечјег одељења и доградњом „Собе Детка Петрова“, Библиотека је постала модерна установа која је десет или осам сати дневно, од понедељка до петка, на располагању Димитровграђанима и гостима Димитровграда.

Више података о раду Библиотеке доступно је на сајту <http://bibliotekadimitrovgrad.rs>.

1.2. Правни основ за обављање делатности

Правни основ за обављање делатности Народне библиотеке „Детко Петров“ регулисан је следећим правним актима:

- Закон о култури („Сл. гласник РС” бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016 - испр, 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023)
- Закон о библиотечко-информационој делатности („Сл. гласник РС” бр. 52/2011 и 78/2021)
- Закон о обавезном примерку публикација („Сл. гласник РС” бр. 52/2011 и 13/2016);
- Закон о старој и реткој библиотечкој грађи („Сл. гласник РС” бр. 52/2011);
- Закон о издавању публикација („Сл. гласник РС” бр. 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/2004 и 101/2005);
- Закон о културним добрима („Сл. гласник РС” бр. 71/94, 52/2011 – др. закон, 99/2011 – др. закон, 6/2020 – др. закон и 35/2021 – др. закон и 129/2021 – др. закон);
- Закон о заштити права и слобода националних мањина („Сл. лист СРЈ“ бр. 11/2002, „Сл. лист СЦГ“ бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Сл. гласник РС“ бр. 72/2009 – др. закон, 97/2013 – одлука УС и 47/2018)
- Закон о ауторском и сродним правима („Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 – одлука УС и 66/2019);
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС” бр. 35/2023);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС” бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони);
- Уредба о условима које треба да испуњавају примерци ауторских дела и предмета сродних права који се депонују, уношење у евиденцију и депоновање ауторских дела и

предмета сродних права и садржају евиденције депонованих ауторских дела и предмета сродних права, код надлежних органа („Сл. гласник РС” бр. 45/2010 од 03.07.2010. године);

– Правилник о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности („Сл. гласник РС” бр. 39/2013);

– Закон о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005; 61/2005; 54/2009; 32/2013; 75/2014; 13/2017 и 113/2017 и 95/2018);

– Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Сл. гласник РС”, бр. 44/2001, 15/2002, 30/2002, 32/2002 - испр., 69/2002, 78/2002, 61/2003, 121/2003, 130/2003, 67/2004, 120/2004, 5/2005, 26/2005, 81/2005, 105/2005, 109/2005, 27/2006, 32/2006, 58/2006, 82/2006, 106/2006, 10/2007, 40/2007, 60/2007, 91/2007, 106/2007, 7/2008, 9/2008, 24/2008, 26/2008, 31/2008, 44/2008, 54/2008, 108/2008, 113/2008, 79/2009, 25/2010, 91/2010, 20/2011, 65/2011, 100/2011, 11/2012, 124/2012, 8/2013, 4/2014, 58/2014, 113/2017 - др. закон и 95/2018 – др. закон, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 19/2021, 48/2021, 123/2021 - др. закон, 73/2023, 83/2023 и 119/2023)

– Посебан колективни уговор за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 106/2018, бр. 3 од 12. јануара 2022, 114 од 20. децембра 2023.).

2. Набавка и обрада библиотечке грађе

У набавној политици Народне библиотеке „Детко Петров“ и током 2023. године, као начин набавке, је доминирао поклон, иако је куповина била знатна. Ова тенденција је последњих година све израженија, што се огледа у квалитетном попуњавању фонда. Критеријуми набавке књига и периодичних издања Библиотеке су у складу са културолошким профилем установе као и структуром корисника, а број набављених примерака условљен је финансијским могућностима.

Приликом набавке публикација током целе извештајне године водило се рачуна о потребама корисника, актуелности наслова али и обнављању фонда. Циљ је био да се у фонду Библиотеке нађу и популарни наслови, као и они трајне уметничке вредности. Настављена је обнова фонда на бугарском и страним језицима, као и развој тинејџ и стрип кутка.

Набавка библиотечке грађе у 2023. години била је на нивоу претходне године – 1.704 књига (на српском, бугарском, енглеском, руском, француском, мађарском, ромском и немачком језик), 5 наслова новина и 3 наслова часописа¹.

¹ Од дневних и недељних периодичних публикација Библиотека је током 2023. примала „Политику“, „Спортски журнал“, „Вечерње новости“, часописе „Глорија“, „Базар“, „Политикин Забавник“, новине на бугарском језику „Ново Братство“. Библиотека прима и стручне часописе „Панчевачко читалиште” и „Бележницу“ и књижевни часопис „Свеске“. Средином године појавио се проблем дистрибуције дневне штампе, који је делимично решен ангажовањем новог дистрибутера.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2023. годину

Начин набавке	Куповина	Поклон	Откуп Министарства културе РС	Локални обавезни примерак	Свега
Књиге на српском	252	696	321	20	1289
Књиге осталим језицима	41	360		14	415
СВЕГА	293	1056	321	34	1704

Табела 1: Приновљене публикације у 2023. години по начину набавке

Група	српски	остали језици	Свега	
0. Општа група	6	2	8	
1. Филозофија	19		19	
2. Религија	9		9	
3. Друштвене науке	84	4	88	
5. Природне науке	18		18	
6. Примењене науке	49		49	
7. Уметност	37	5	42	
8. Књижевност и филологија	дом.	278	17	295
	стр.	196	225	421
9. Историја и географија	41	9	50	
Књиге за децу	505	139	644	
Свега књига	1242	401	1643	
Периодична издања	47	14	61	
СВЕГА	1289	415	1704	

Табела 2: Приновљене публикације у 2023. години по групама УДК

Републички откуп за библиотеке, захваљујући којем је фонд књига на српском богатији за 321 књигу, донео је знатно повећање, првенствено колекције стручне књиге и књига за децу. Откуп је од значаја за јавне библиотеке као што је наша, али ваља истаћи да су велики број књига из откупа и у 2023. издања из претходних година, што не иде на руку актуелности наслова коју библиотека заговара, посебно када је реч о белетристици.

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2023. годину

Библиотека је 2023, првенствено путем поклона, набавила значајан број књига на бугарском језику. Поред грађана Димитровграда, који редовно поклањају књиге својој Библиотеци, током извештајне године донације у књигама, савремене бугарске и преводне светске литературе, Библиотека је добила од Читалишта из Хаскова, Националне библиотеке „Св Кирил и Методи“ у Софији и других институција и појединаца из Бугарске. Посебно издвајамо поклон Марије Гоцеве која је Библиотеци уступила део архивске грађе и портрет свог рођака, Христа Гоцева, аутора књиге „Стихови и проза“, прве књиге штампане и издате у Цариграду 1909.

Проблем који се у догледно време може јавити везан је за смештај књига, јер фонд релативно брзо расте, а полица је све мање. Једно од решења је пресељење библиотеке целине Синоше Пауновића на наменски направљеним полицама у холу Библиотеке као и књига на страним језицима, па се ствара простор да већина књига на бугарском језику буду смештене у „Соби Детка Петрова“. Током 2023. делимично је решен проблем смештаја књига за децу израдом нових полица да децембра одељењу.

Када се све узме у виду, а на основу статистичких података може се закључити да је набавка монографских и серијских публикација у Библиотеци „Детко Петров“ током извештајне 2023. била на задовољавајућем нивоу.

Библиотека је крајем 2011. године започела рад на инвентарисању, каталожној и аутоматској обради књига у програму COBISS. Закључно са 31. децембром 2023. у COBISS је унето 16.725 записа монографских публикација. Ако се има у виду да Библиотека поседује око 45.000 публикација на српском, бугарском и на страним језицима, значајан број серијских публикација и некњижне грађе, број од 16.725 је мање од половине, те је неопходно рад на инвентарисању и каталожној обради књига интензивирати како би цео фонд био у COBISS-у. Проблем је што на овом послу у Библиотеци ради само један библиотекар, који осим рада у COBISS-у, обавља и низ других активности.

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. преузето је 634 записа новонабављених књига и пресигнирано, каталожно и аутоматски обрађено 736 књига старог фонда– укупно 1370. И поред плана да се у 2023. почне са преузимањем записа из COBISS.BG, овај посао је остављен за 2024. годину и захтева едукацију више запослених како би се средио фонд књига на бугарском језику.

<i>Начин набавке</i>	Куповина	Поклон	Откуп Министарства културе РС	Локални обавезни примерак	Свега
Књиге на српском	204	64	320	25	613
Књиге на бугарском		7		14	21
Свега	204	71	320	39	634

Табела 3: Преузети записи из COBISS-а у 2023. години - начин набавке - новонабављене књиге

Група		српски	бугарски	свега
0. Општа група		4		4
1. Филозофија		16		16
2. Религија		3		3
3. Друштвене науке		25		25
5. Природне науке		2		2
6. Примењене науке		5		5
7. Уметност		17	5	22
8. Књижевност и филологија	дом.	221	7	228
	стр.	74		74
9. Историја и географија		26	9	35
Књиге за децу		220		220
СВЕГА		613	21	634

Табела 4: Преузети записи из COBISS-а у 2023. години - УДК групе- новонабављене књиге

3. Коришћење библиотечког фонда

Библиотеке „Детко Петров“ је током 2023. године са корисницима радила радним данима од 7,30 до 15 часова. Радно време Библиотеке је од 7 до 15 часова.

Корисницима су на располагању у слободном приступу сви фондови Библиотеке, а библиотекарима имају задатак да им пруже све неопходне информације везане за публикације које су им потребне.

Позајмљивање и коришћење библиотечке грађе и извора, пружање информација о траженим књигама, популарисање књиге и библиотеке путем изложби, издвајање књига за корицење и расход и друге послове током целе године реализује стручно особље Установе. Оно такође пружа информације о фондовима Библиотеке, проверава и проналази библиографске податке претрагом електронског и лисних каталога, а корисницима је обезбеђен и рачунар са приступом Интернету.²

Корисници долазе са конкретно дефинисаним потребама, а знатан део њих тражи савете и информације од библиотекара. Такав рад захтева и додатно ангажовање радника

² Неке од ових информација могуће је пронаћи и на званичном веб сајту Библиотеке www.bibliotekadimitrovgrad.rs

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2023. годину

библиотеке - упознавање са новим насловима, ишчитавање књига, упознавање са њиховом садржином, праћење медија и информација које се тичу књига, аутора, издаваштва, књижевних награда.

Поред свакодневног рада са читаоцима као што су упис, задужење и раздужења, издавање периодике и монографских публикација које се користе искључиво у читаоници, библиотечки радници су током године обављали и друге послове важне у структури добро уређеног библиотечног пословања: издаване су књиге за књиговезачку поправку и преповез, читаоцима који касне са враћањем књига послате су опомене, вршен је отпис неактуалне грађе и вишкова, свакодневно су сређиване књиге у слободном приступу. Библиотекари-информатори су редовно пружали читаоцима стручну помоћ при избору литературе за семинарске и друге радове, информисали о фонду и новонабављеним књигама, упућивали на коришћење сервиса научних информација.

Током године у 5 наврата путем међубиблиотечке позајмице су позајмљене књиге из Народне библиотеке Пирот, Народне библиотеке „Радоје Домановић“ Лесковац и Народне библиотеке Србије, три књиге су позајмљене Народној библиотеци Пирот и једна Народној библиотеци „Стеван Сремац“ у Нишу.

Пад корисника библиотечких услуга је из године у годину све израженији и поред видљивог побољшања просторних услова и предузетих активности на омасовљењу чланства. Један од разлога за то је свакако доминација извора информација са Интернета, али и уочљива, све мања потреба за књигом и читањем, посебно изражена код средњошколаца, којих је на жалост све мање. У односу на 2016. годину, када је Библиотека имала уписаних 480 чланова, 2017. број је смањен на 434, да би 2018. пао на 409. Године 2019. чланови Библиотеке су били 388 Димитровграђана, да би 2020, из разумљивих разлога проузрокованих пандемијом, тај број пао на 279. Током 2021. у Библиотеци је уписано 305 корисника. Благи раст је уочен током 2022. у којој је Библиотека имала 336 чланова, да би у 2023. број чланова опао на 315. Посебно је уочив пад броја средњошколаца као корисника библиотечких услуга.³

СВЕГА	Остали	Пољопривредници и	Радници у другим делатностима	Радници у непосредној производњи	Студенти	Ученици средње школе	Ученици основне школе	Предшколци	Предшколског
315	40	-	35	3	8	18	203	8	8

Табела 5: Структура читалаца по групама занимања у 2023. године⁴

Статистички подаци потврђују и смањење броја позајмљених публикација, и поред чињенице да је набавна политика Библиотеке последњих година много боља него раније. Тако у односу на 2015, када је укупно позајмљено 6.396 публикација, у 2016. позајмљено је 5.257 публикација, 2017. 4831, 2018. 4436 публикација. Подаци из 2019. показују благи пораст позајмљених публикација који износи 4.775, да би у календарској 2020. број

³ Смањење броја ученика основне и средње школе који користе услуге библиотеке, првенствено када је реч о позајмљивању књига, условљено је побољшањем фондова школских библиотека који су све богатији.

⁴ 118 мушкараца и 197 жена

Извештај о раду Народне библиотеке „Детко Петров“ за 2023. годину

позајмљених публикација пао на 2.814, а 2021. на свега 2.627. Током 2022. број позајмљених публикација се попео на 3.297 (позајмљено 2.137 књига), да би извештајне 2023. опет пао – на 2.820 позајмљених публикација (2.168 књига).

<i>Група</i>		На српском	На бугарском	Укупно
0. Општа група		4		4
1. Филозофија		31	1	32
2. Религија		4		4
3. Друштвене науке		8		8
5. Природне науке		3		3
6. Примењене науке		6	5	11
7. Уметност		10		10
8. Књижевност и филологија	домаћа	166	15	181
	страна	883	81	964
9. Историја и географија		13	18	30
Књиге за децу		882	39	921
Укупно књига		2009	159	2168
Периодика	Новине	601	25	626
	Часописи	20	6	26
Укупно периодике		621	31	652
СВЕГА		2630	190	2820

Табела 6: Позајмљене публикације по групама УДК у 2023. години

Посебно забрињава чињеница што је број позајмљених књига на бугарском језику из године у годину све мањи.⁵

На основу анализе позајмљених публикација може се закључити да су се највише изнајмљивале књиге из стране и домаће књижевности, затим дечје публикације, а најмање публикације из области примењених наука, природних наука и теологије, што је у потпуности у складу са профилем Библиотеке, која је јавна позајмна библиотека општег

⁵ Као пример наводимо однос позајмљених књига на бугарском 2022. и извештајне 2023. – 236:159.

типа. Корисници су највише били заинтересовани за историјске теме и биографије познатих личности, проблем одрастања у савременом свету, а посебно су тражена нова издања из продукције великих домаћих издавача (Лагуна, Вулкана).

Публикације из референсне збирке (речници, енциклопедије, монографије) и ове године су биле тражене и корисницима смо омогућили да их користе у читаоници која је опремљена и компјутером. Реч је првенствено о ученицима основне школе и гимназије, као и студентима који у Библиотеци припремају семинарске и мастер радове и научним радницима и завичајним истраживачима који користе завичајну и архивску грађу коју Библиотека баштини.

СВЕГА	Остали	Пољопривредници	Радници у другим делатностима	Радници непосредној производњи	Студенти	Ученици средње школе	Ученици основне школе	Деца предшколског узраста предшколског
1004	225	/	133	2	23	49	556	16

Табела 7: Посете по групама занимања у 2023. години

4. Програмске активности – књижевне вечери, трибине, промоције књига, пројекти и друго

Све активности реализоване у Библиотеци током извештајне 2023. године биле су у знаку обележавања 125-е годишњице од оснивања првог Читалишта у Цариброду. За ту прилику Библиотека је креирала посебан лого, који је током целе године стављан на свим плакатима, позивницама и другом пропагандном материјалу који је припреман за програме.

31. јануар 2023. - Додела награда на ликовном и литерарном конкурсима „Шта бих све рекла/ рекао Деда Мразу“ и „Новогодишња чаролија“ - Крајем 2022. године Библиотека је расписала ликовно – литерарни новогодишњи конкурс на теме „Шта бих све рекла/ рекао Деда Мразу“ и „Новогодишња чаролија“ за ученике основних школа на којем је стигло знатан број радова. По решењу жирија организована је изложба радова и додела награда. Изложбу је посетило велики број ученика и грађана.

Резултати конкурса:

Литерарни радови на тему „Шта бих све рекла/ рекао Деда Мразу“

Категорија ученика од првог до четвртог разреда основне школе:

1. Анђела Грекса 1. разред, ОШ „Ђура Јакшић“ - Јелашница (одељење у Просеку)
2. Михајло Тасков 3. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград
3. Лорена Андрејев 1. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград

Категорија ученика од петог до осмог разреда основне школе:

1. Милица Николетић 5. разред, ОШ „Јован Дучић“ - Бања Лука, Република Српска
2. Василиса Милојковић 7. разред, ОШ „Вук Караџић“ - Ћуприја
3. Дуња Димитров 6. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград

Ликовни радови на тему „Новогодишњи и божићни празници“

Категорија ученика од првог до четвртог разреда основне школе:

1. Дамјан Александров 2. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград
2. Данка Бојков 3. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград
3. Анђела Грекса 1. разред, ОШ „Ђура Јакшић“ - Јелашница (одељење у Просеку)

Категорија ученика од петог до осмог разреда основне школе:

1. Дуња Димитров 6. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград
2. Маша Иванов 6. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград
3. Јована Момчилов 5. разред, ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград

Специјална награда додељене су:

Ученицима 1/3 разреда ОШ „Љупче Шпанац“ - Бела Паланка;

Ученицима 3/1 разреда ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград

Ученику Павлу Гошеву 3/1 разреда ОШ „Христо Ботев“ - Димитровград

23. фебруар 2023. - Промоција романа „Легат“ Алена Ранђелова - Пред многобројном публиком представљен је роман „Легат“ младог димитровградског аутора Алена Ранђелова који је крајем године издала Библиотека. На промоцији је поред аутора романа говорила и Елизабета Георгиев, која је направила критички осврт на дело и указала на квалитет приче који је заинтересовао велики број читалаца.

6. март 2023. - Изложба рукотворина Славице Ценков поводом Дана жена – Занимљива изложба Димитровграђанке Славице Ценков организована поводом 8. марта изазвала је велико интересовање јавности. На изложби су представљене рукотворине од папира, вунице и конца, декоративне корпе и торбице.

16. март 2023. - Јапанска прича - На иницијативу матуранткиње Гимназије Теодоре Алексов, Библиотека је организовала јапанско вече. Пред многобројном публиком

Алексова је, уз помоћ библиотекарки Елизабете Георгиев и Албене Милев, представила занимљивости везане за географију, историју и културу Јапана. На занимљивости саме вечери утицао је и изглед учесница у програму које су биле обучене у кимона, традиционалне јапанске хаљине.

28. март 2023. - Општинска смотре рецитатора - У организацији Народне библиотеке „Детко Петров“ 28. марта 2023. одржана је Општинска смотре рецитатора.

Жири у саставу: Ивана Тасков (професор српског језика и књижевности), Албена Котев (наставник бугарског језика и књижевности) и Сергеј Андонов (професор бугарског језика и књижевности) донео је одлуку о најбољим рецитаторима по категоријама (млађи, средњи и старији узраст), који ће представљати Димитровград на Регионалној смотри рецитатора.

Најбољи рецитатори у млађем узрасту (од 1. до 4. разреда) су:

1. Алекса Јовановић - „Брат“ Мирослав Антић
2. Дуња Милев - „Проблем једног нилског коња“ Елизабета Георгиев
3. Нина Таков - „Страшна прича“ Мирослав Антић
4. Николина Димитров - „Зое нам се заљубишка“ Елизабета Георгиев

Најбољи рецитатори средњег узраста (од 5. до 8. разреда) су:

1. Анђела Димитров - „Плави танго“ Мирослав Антић
2. Вељко Стојанов - „Огледало“ Влада Стоиљковић
3. Матеј Игов - „Кажите ми шта хоћете“ Влада Стоиљковић
4. Вања Стоименов - „Е, баш нећу“ Елизабета Георгиев

Најбољи рецитатори старијег узраста (ученици средње школе) су:

1. Уна Манчев - „Смејаћу се свуда плакаћу где стигнем“ Радмила Лазич
2. Хелена Стојанов - „Писмо љубави“ Сања Д. Микић

3. и 4. април 2023. – Обележавање Међународног дана књиге за децу - Поводом Међународног дана књиге за децу Библиотека је организовала више програма за своје најмлађе кориснике. Традиционално, уз занимљив програм, је организован упис ученика првог разреда Основне школе „Христо Ботв“. Кроз креативну и занимљиву причу, библиотекар и писац Елизабета Георгиев је објаснила деци како треба да чувају књиге, зашто је важно читање и бити члан библиотеке. Истог дана одржан још један програм под називом „Књигочуда и друге књигоиграрије – прича о књизи и читању“ намењен ученицима 3. разреда.

6. април 2023.- „Писмена на Гости“ – У оквиру књижевне вечери „Писмена на гости“ димитровградској публици су се представиле књижевнице Јаница Радева и Вања Аврамова, које између осталог раде у Националној библиотеци „Св Кирило и Методије“ у Софији. Клуб „Писмена“, при бугарској националној библиотеци, промовише савремено бугарско стваралаштво, а књижевно вече у Димитровграду је први излазак клуба из Бугарске. Почасни гост овог сусрета је била доцент др Красимира Александова, директорка Националне библиотеке „Св Кирило и Методије“.

8. април 2024. - 54. Окружна смотрица рецитатора у Димитровграду - Окружна смотрица рецитатора Пиротског округа одржана је у организацији наше Библиотеке. На смотрици је укупно учествовало 42 такмичара у три категорије: млађи, средњи и старији узраст.

Рецитаторе је оцењивао стручни жири у саставу: Милица Филић, глумица Народног позоришта у Нишу, Милица Вучковић професорка српског језика и књижевности из Ниша и Александар Крстић, глумац Народног позоришта у Нишу.

Резултати Смотрице:

Млађи узраст

1. место и пласман на 54. Републичку смотрицу рецитатора остварила је Анђелија Јашаревић из Пирота са песмом „Помало тужна песма са вероватно срећним крајем“ Елизабете Георгиев

2. место - Алекса Јовановић (Димитровград)- „Брат“ Мирослава Антића

3. место Андреј Дурмишевић (Бела Паланка)- „Трагична љубавна прича Певца“ Стевца-Елизабете Георгиев

Похвале: Петра Пејчић (Бела Паланка)- „Луда баба, елегантни вампир Божа и клиња“ Андрије Милошевића; Есми Цокун (Пирот)- „Крила“ Мирослава Антића

Средњи узраст

1. место и пласман на 54. Републичку смотрицу рецитатора остварио је Растко Ђорђевић из Пирота са песмом „Носач“ Мирослава Антића

2. место Вељко Стојанов (Димитровград) - „Огледало“ Влада Стојиљковић.

3. место Лена Поповић (Бела Паланка)- „Обичним речима речено“ Биљана Станојевић

Похвала Доротеја Тошић (Пирот)- „Моја песма“ Елизабета Георгиев; Елена Петковић (Пирот)- „Обичним речима речено“ Биљана Станојевић

Старији узраст

1. место и пласман на 54. Републичку смотрицу рецитатора остварила је Хелена Стојанов (Димитровград) са песмом „Писмо љубави“ Сање Д. Микић

2. место Кристина Гоцев (Пирот) – „Признање“ Елизабета Георгиев

3. место Андреа Томовић (Пирот) - „Ако ме заборавиш“ Пабло Неруда

Похвала: Валерији Ђирић (Бела Паланка) - „Сутра опет“ Душан Матић; Матија Ђурић (Пирот) „Неповратна песма“ Мирослав Антић.

20. април 2023 – Промоција нових наслова завичајног аутора Цветка Иванова – Пред мнобројном публиком, првенствено људи пореклом из села Браћевци и из махале Света Гора, представљене су хронике села „Браќевци“ и „Света гора и светогорци“. О књигама и значају истраживања завичаја, поред аутора, је говорила и уредница оба издања др Елизабета Георгиев.

11. мај 2023. Изложба посвећена Златану Дудову „Един бљгарин, критик на германското кино“ и предсављање књиге „Правият пљт кљм киното – от Цариброд през Софија кљм Берлин“ – Поводом 120 година од рођења и 60 година од смрти познатог светског синеасте Златана Дудова, пореклом из Цариброда, у холу Центра за културу отворена је изложба „Един бљгарин, критик на германското кино“ и предсављена

књига „Правият път към киното – от Цариброд през София към Берлин“, аутора доцента др Александра Донева, критичара, сценаристе, публицисте, предавача на Националној филмској и позоричној академији у Софији. Промоцију књиге је водила професор бугарског језика и књижевности Донка Николова Стојанов, захваљујући којој је реализован и овај програм у организацији Библиотеке и Центра за културу.

25. јул 2023. – „Огњени петлови: песници Миловану Пенкову Пенкасу“ - У организацији Народне библиотеке „Детко Петров“, у Великој сали Центра за културу, одржана је промоција књиге „Огњени петлови: песници Миловану Пенкову Пенкасу“. Све песме из ове збирке су настале као инспирација стваралаштвом и сликама Милована Пенкова, академског сликара пореклом из села Радејна. О књизи су говорили уметник Милован Пенков из Ниша, песници Зоран Вучић из Сврљига и Сузана Милојевић из Ниша. Модератор програма била је Ивана Тасков.

1-11. август 2023. - „Летња библиоавантура“ - У Народној библиотеци „Детко Петров“ су од 1. до 10. августа 2023. године, одржаване креативне ликовно-литерарне радионице за децу узраста од 7 до 14 година. Радионице под називом „Летња библиоавантура“ су реализоване сваког радног дана у преподневним часовима од 10.00 до 12.30, а са децом су радиле Ивана Тасков и Елизабета Георгиев. Полазници су на радионицама имали прилику да развијају креативност, машту и говорно-језичке способности. На ликовним радионицама коришћене су различите технике, те су учесници имали могућност да покажу свој стваралачки потенцијал. Разговарали смо о рециклажи и њеној великој улози у очувању планете, те су малишани доносили различите рециклажне материјале од којих су правили нове играчке и предмете. Поред ликовних радионица, одржаване су и литерарне радионице на којима су деца писала песме и кратке приче. Такав начин рада омогућио им је да обогаћују свој вокабулар, развијају машту, размењују идеје и мишљења. Полазници радионице су учили како да се понашају и буду равноправни део групе у току тимског рада, али и како да самостално реализују своје идеје. Библиотека им је у два наврата пружила могућност да буду и део биоскопа у библиотеци, те су имали прилику да одгледају два филма настала по књижевним делима („Леси се враћа кући“ и „Лето када сам научила да летим“). Кроз радионице је прошло преко 50 малишана не само из Димитровграда, већ и из Београда, Зајечара, Инђије, Горњег Милановца, па Бугарске, Немачке, Аустрије, Канаде. Након завршених радионица, дечји радови су прикупљени, обједињени и Библиотека је одштампала збирку ликовно-литерарних радова под насловом „Ура! Ура! Библиоавантура!“.

5. септембар 2023.- Изложба ликовних радова и промоција књиге литерарних радова „Ура, ура! Библиоавантура!“ – У присуству великог броја деце, наставника, родитеља у Библиотеци је отворена изложба најбољих радова са летњих радионица и представљена је књига „Ура, ура! Библиоавантура!“. О томе шта и како су деца стварала током летњих радионица говориле су водитељке истих, Ивана Тасков и Елизабета Георгиев.

26. септембар 2023. - „Доспехите на тракийските војни“ - У оквиру дугогодишње сарадње Националног археолошког института са музејом при Бугарској академији наука и Народне библиотеке „Детко Петров“, у Центру за културу је отворена изложба плаката под називом „Доспехите на тракийските војни“. Изложбу су отворили и представили

археолози главни асистент Калојан Праматаров и Миглена Стамберова и заменик директора Народног археолошког музеја, професор др Радослав Александров. Изложба садржи 120 експоната који приказују разноврсност и мајсторство предмета трачког наоружања.

4. октобар 2023. - **Дечија недеље у Народној библиотеци „Детко Петров“** – Дечија недеља је 2023. обележена под слоганом „Велико срце деце Србије“, са циљем развијања толеранције, љубави и разумевања код деце. Тим поводом Народну библиотеку „Детко Петров“ посетила су деца из Предшколске установе „8. септембар“. Елизабета Георгиев и Ивана Тасков су на занимљив начин показале деци да су другарство и љубав веома важни. Таскова и Георгиева су са сличном креативном причом, уз помоћ лутака, одржале кратак програм за децу јасленог и млађег предшколског узраста у самој предшколској установи.

5. октобар 2023. - **Дружење са дечијим писцем Александром Јањушевићем** – Библиотека је и 2023, традиционално, деци нижих разреда основне школе поводом Дечје недеље, поклонила гостовање савременог писца за децу. Овога пута то је био Александар Јанушевић, дечји писац из Крагујевца који је у великој сали Центра за културу представио своје стваралаштво и својеврсни перформанс за децу о томе колико је читање и стваралаштво важно.

30. новембар 2023. - **Књижевно вече „Кадрови сунца“** – Димитровградски љубитељи књижевности имали су прилику да се на књижевној вечери Наташе Панић под називом „Кадрови сунца“ упознају са њеним новим књигама - збирком кратких прича и есеја под називом „Кадрови свакодневице“ у издању наше библиотеке и романом „Жена са длановима од сунца“ у издању Народне библиотеке Пирот. Кроз разговор о овим књигама, публика се упознала и са збирком кратких прича на дијалекту „Старопланинће“. Поред ауторке на промоцији говорила је и Елизабета Георгиев.

12. децембар 2023. - **Роман „Легат“ Алена Ранђелова у Бабушници**- Као резултат сарадње библиотека на нивоу округа, у Народној библиотеци у Бабушници одржана је промоција романа „Легат“ димитровградског аутора Алена Ранђелова. Поред аутора о роману и о издавачкој делатности наше Библиотеке говорила је библиотекарка Елизабета Георгиев.

13. децембар 2023. - **Промоција интернет часописа „Табла“ и промоција књиге „Таблини песници“ у Народној библиотеци „Детко Петров“** - У препуном холу Народне библиотеке „Детко Петров“ промовисана је двојезична књига „Таблини песници – Поетите на Табла“. Тим поводом гостовали су песници Миња Илијева, Биљана Станојевић, Славка Масоничић Воиновић и уредник часописа „Табла“ и дечји писац Драган Марковић из Ниша. На промоцији је учествовала и библиотекарка и писац за децу Елизабета Георгиев.

13. децембар 2023. - **„Од таблета до таблета“** - У организацији Народне библиотеке „Детко Петров“ у Великој сали Центра за културу одржано је предавање на тему „Од таблета до таблета“ професора др Жељка Младеновића из Алексинца. Присутни су имали

прилике да чују како и колико паметни телефони, друштвене мреже и друге дигиталне технологије, штетно утичу на раст и развој деце због прекомерне употребе и како деловати да деца стекну добре и здраве навике.

15. децембар 2023. - „На думе пастир“ и Виолета Јовић- У Народној библиотеци „Детко Петров“ представљено је стваралаштво књижевнице Виолете Јовић из Ниша. Оно што ову ауторку чини посебном јесте да она поред књижевног језика пише и на дијалекту свог сврљашког краја. Присутни су имали прилику да се упознају са збирком кратких прича „На думе пастир“, али и са осталим њеним књигама на дијалекту. О стваралаштву Виолете Јовић говорила је Елизабета Георгиев.

Извештајна 2023. година посебно је била у знаку реализације пројекта **YOUTHpartNet** и реализације Омладинског фестивала као завршне манифестације на пројекту. Са активностима се кренуло почетком године пријавом учесника у пројекту и обукама, које подразумева. Након избора учесника, кренуло се са радионицама које су одржане у 4. циклуса. У марту у Димитровграду, крајем марта и почетком априла у Димитровграду, крајем априла у Пироту и средином маја у Димитровгруду. За то време обучено је 30 ученика средње школе (15 из Гимназије „Свети Кирило и Методије“ и 15 из Средње стручне школе Пирот). Партнери на пројекту били су Народне читалиште „Гео Милев 1959“ из Моминог прохода и Омладинске иницијативе из Софије.

Пројектне активности подразумевале су и посете партнерима, па су учесници из Србије у два наврата посетили Костенец и Момин проход, једном Врацу.

Каније је августа месеца у Димитровграду организовано представљање народног обичаја, одржан је Омладински фестивал уз учешће од око 200 младих. Управо су наша деца била и учесници фестивала песмом и музичким извођењем.

За крај пројектних активности 30. августа организована је завршна конференција пројекта, где су приказани постигнути циљеви и остварени резултати.

5. Издавачка делатност

У извештајној години 2023. Библиотека може да се похвали успешним издавачким подухватима. Пред читалачком публиком је шест нових књига, на бугарском и на српском језику.

Сходно интерном Правилнику о издавачкој делатности Народне библиотеке „Детко Петров“ прави се план издавачких пројеката, који током године може и да се промени, ако се појави простор да нова публикација буде припремљена. Тако је ове године припремљена за штампу збирка литерарних и ликовних радова полазника летњих радионица „Ура! Ура! Библиоавантура!“. Организација и реализација издавачких пројеката је обиман и озбиљан посао који захтева значајно ангажовање стручних радника, почев од сређивања рукописа, лектуре, коректуре, припреме за штампу, уређивачких послова, контакта са штампарима, до каталогизације, промоције и презентације објављене публикације.

Списак објављених књига током 2023. године:

1. **Света Гора** (хроника насеља Света Гора)- Цветко Иванов
2. **Мојинци** (хроника села Мојинци)- Цветко Иванов
3. **Кадрови свакодневице** (збирка есеја и кратких прича)- Наташа Панић

4. **Ура! Ура! Библиоавантура!** - збирка литерарних и ликовних радова са креативних радионица „Летња библиоавантура“ 1-10. август 2023. године
5. **Рitam se gdje je...** (збирка песама) - Ратко Ставров
6. **Дългото незавръщане** : 120 години от рождението на Златан Дудов (1903 - 1963) : сборник статии, интервюта, документи - (приредила) Донка Стоянова Николова

6. Завичајна музејска збирка

Током 2023. године Завичајна музејска збирка имала је следеће активности :

Стандардне музејске активности, сређивање документације и снимање важних догађаја и активности на CD и прикупљање нових музејских предмета.

Током године је настављено са израдом Летописне књиге Завичајне музејске збирке у електронској форми, где се уписују најзначајније активности и посете.

Фонд Завичајне музејске збирке повећан је за око 30-так нових фотографија и разгледница и једног предмета из историјског фонда и једног из етнографског фонда из локалне историје града и околине. Ова документација је скенирана и штампана, а ради се о приватној архиви фотографија нашег суграђанина Слободана Банета Крстића. Што се тиче етнографског предмета он је поклон наше суграђанке Лидије Антов, а историјски предмет је поклон Андреја Иванова.

Свега	При род њач ке	Исто ријск е	Кул тур но ист ориј ске	Архело шке	Нумизма тика	Етногра фске	Уме тнич ке	П У	Науч .и техн ика	остале	Неиве нгарис ани предм ети
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
укупно	2684	21	78		286	235	480	13	10	775	784
изложен о	806	21	56		206	12	415		10	86	
неизлож ено	1878		22		80	223	65	13		689	784

6.1.Изложбе

Поводом Дана жена организована је изложба рукотворина Славице Ценков. Изложба је привукла велики број посетиоца на самом отварању, као и за време трајања.

За време обележавања Вукове недеље организована је изложба Снежане Костов, која је представила ручно рађене предмете -украсе, а изложба је била и хуманитарног карактера, јер је новац од продаје ишао за помоћ и лечење детета. Изложбу су посетила и деца предшколске установе са васпитачицама, као и ученици млађих разреда Основне школе „Христо Ботев“ са својим учитељицама.

Ове године није реализована манифестација Ноћ Музеја.

6.2. Презентација културног блага

У сталној поставци су смештени експонати, који су били у музејском депоу, где су склоњени ради безбедности и сада су опет доступни посетиоцима.

У презентацији културног наслеђа овога краја Завичајна музејска збирка се укључила у савремена токове презентовањем преко интернета и своје активности презентује преко фејсбук странице.

Наставила је са радом Археолошко-етнографска секција са ученицима Гимназије. Ова секција постоји већ 26 година и путем различитих презентација о нашим културним добрима упознаје младе генерације са нашим наслеђем и традицијом.

Добра је била сарадња и са РТ Цариброд и Интернет порталом ФАР, који су проpratили све наше активности.

6.3. Посете

Стална музејска поставка је током 2023.године имала више појединачних посета из земље и иностранства, људи пореклом из овог краја и странаца. Највећи број посетиоца био је из Србије, али је било посета и професора са Оксофорда, Енглеска, посетиоца из Немачке, САД- а, Бугарске и др. Организоване су и групне посете, као што су посете полазника Предшколске установе и ученика Основне школе и учесника Ликовне колоније „Погановски манастир 2023“.

Завичајну музејску збирку посетило је укупно 320 посетиоца.

6.4. Музејска библиотека

НАИМ-БАН из Софије поклатио је библиотеци Завичајне музејске збирке 26 књига и каталога из области археологије. Овај вредан поклон добијен је на иницијативу археолога Снежане Горјанов, представнице и чланице овог института. Музеј Понишавља из Пирота поклатио је 2 књиге из области етнографије. Музејска библиотека сада има укупно 698 наслова. Током године настављено је са израдом Библиографије часописа у електронској форми.

7. Кадрови, организација и едукација запослених

У извештајној 2023. године дошло је до значајних кадровских промена. По одласку на трудничко боловање дипломиране библиотекарке Драгане Пешаковић, на њено место (до повратка запослене са породилског) ангажована је професорка српског језика и књижевности Ивана Тасков. У Завичајној музејској збирци, на одређено време, почетком априла, почео је да ради дипломирани археолог Драган Марков. До априла месеца активности водитеља Збирке одрађивали су библиотечки радници.

Едукација и активности запослених у погледу праћења стручних дешавања у земљи и Републици Бугарској током извештајне године биле су на завидном нивоу.

У оквиру сталног стручног усавршавања из области библиотекарско-информационе делатности 4. новембра 2023. у Народној библиотеци Пирот за библиотекаре Пиротског округа организован је семинар на тему „Иновативност у библиотекама- од Storytelinga до storyduinga - дигитални маркетинг за библиотеке,

заговарање нових пракси“. Предавач на семинару била је Беба Станковић, дипломирани библиотекар саветник за међународну сарадњу у Народној библиотеци Србије. Основни циљ овог семинара је био да се кроз пример добре праксе дође до корисника путем добре приче и наратива и активног приповедања и тиме побољша рад библиотека. Семинару су присуствовали сви запослени у Библиотеци.

Током целе године библиотекар су се укључивали и пратили вебинаре које је организовали Библиотекарско друштво Србије.

Радници Библиотеке су и током 2023. године имали више излагања на стручним скуповима у земљи и Републици Бугарској.

У оквиру Медијана фестивала за децу 22. марта у Нишу одржан је стручни скуп на Филозофском факултету на коме је Георгиева одржала предавање на тему „Читање као путоказ-улога библиотеке“.

У Димитровграду, Р. Бугарска у оквиру недеље библиотекара од 10. - 11. маја Албена Милев представила је рад о издавачкој делатности мањинске библиотеке у Србији, са освртом на историјски развој ове делатности у Димитрограду у Србији.

На Факултета новинарства и масовне комуникације у Софији 19. маја одржана је конференција на тему „Съвременно книгоиздаване: реалност, тенденции, прогнози“. Георгиева је, као једини инострани учесник, имала излагање „Издателска дейност в библиотеките в Сърбия : развитие, тенденции, предизвикателства“.

У Панчеву и Београду је 24. и 25. маја одржан Стручни скуп „Библиотека и идентитет“. Међу тридесетак излагача из различитих типова библиотека и са Универзитета у Београду и Новом Саду (факултет библиотекарства у Сомбору) Елизабета Георгиев је имала излагање на тему „Библиотекарско образовање у Бугарској“. Поред излагања Георгиева је на овом стручном скупу ангажована и као члан Организационог одбора.

У Алексинцу је 26. и 27. маја одржана смотра „Читалићи“ у оквиру које је организована скуп о промоцији читања код деце. Првог дана скупа др Елизабета Георгиев је одржала предавање на тему „Култура читања – библиотекар у акцији“, а дугог дана скупа, као писац за децу, је учествовала у дискусијама о положају дечје књижевности у Србији.

У оквиру годишњег националног скупа матичних библиотека Србије *Библионет 2023*, који је 7, 8. и 9. септембра одржан у Сомбору, Георгиева је учествовала у главном делу скупа презентујући рад „Када се сан уз књигу оствари - лична ретроспектива рада са децом“. У оквиру скупа је организован и форум Библиотекарског друштва Србије на коме је Георгиева по позиву одржала излагање на тему „Секција за рад са децом и младима - неопходност поновног активирања и искуства претходног рада“.

Библиотека је ове године учествовала и на Жичком сабору библиотекара у организацији Народне библиотеке „Стефан Првовенчани“ у Краљеву. Излагање на тему „Књига као лична карта двојезичне средине: О издавачкој делатности Народне библиотеке „Детко Петров“ Димитровград“ имала је Елизабета Георгиев. Рад у коауторству потписују и дипломирана библиотекарка Албена Милев и Ивана Тасков.

У оквиру обележавања 145 година постојања и рада Националне библиотеке „Св Кирил и Методиј“ у Софији 7. децембра је организован округли сто на тему „Устойчиво развитие и библиотеките“. Елизабета Георгиев је имала излагање под називом „Книги, информации, предизвикателства: Устойчиво развитие на библиотеките в Сърбия“.

Као члан уредништва стручног часописа „Библиотека“, Националне библиотеке „Св Кирило и Методије“ у Софији, Георгиева је превела стручне радове колега из Јагодине, Лесковца и Алексинца, који су током 2023. године штампани.

Током марта и априла месеца Елизабета Георгиев је по позиву Библиотека из Неготина, Кладова и Јагодине одржала радионице за децу под називом „Књигочуда и друге књигоиграрије“.

На конститутивној седници Секције за рад са децом и младима при Библиотекарском друштву Србије, одржаној у октобра месеца на Сајму књига у Београду, Георгиева је изабрана за потпредседницу Секције.

Георгиева је и извештајне 2023. године била члан жирија на националном конкурс у „Од детета до поете“ који организују десетак библиотека из Србије и Републике Српске, на челу са Градском библиотеком у Новом Саду. За потребе деце из школе у Винковцима, Република Хрватска, а поводом Месеца хрватске књиге, одржала је предавање на тему „Ријеч није странац – разговор о читању, књигама, превођењу, стваралаштву“. Георгиева је била ангажована и у жирију божићног конкурса електронског дечјег часописа „Табла“ из Ниша и у жирију конкурса Друштва школских библиотекара.

9. Презентација активности Библиотеке - Facebook профил, интернет страница, медији

Друштвена мрежа Фејсбук се показала изузетно корисном у промоцији рада Библиотеке, па су све активности и програми које је установа реализовала током 2023. године били представљени на њеном Фејсбук профилу. Писање објава на Фејсбуку (<https://www.facebook.com/detko.petrov>) и информација на интернет страници (<http://bibliotekadimitrovgrad.rs>) задужења су библиотекарке Драгане Пешаковић, које је по њеном одласку на трудничко и породилско одсуство, преузела Ивана Тасков.

У периоду од јануара до краја године на Фејсбуку су постављене 82 објаве, а на страници Библиотеке 17 обавештења.

Све активности Библиотеке локални медији Телевизија Цариброд, Интернет портал „Фар“ и новина „Ново Братство“ редовно прате кроз вести, прилоге, репортаже, текстове и наменске емисије.

Посебно интересовање за рад Библиотеке исказала је регионална Телевизија Пирот која је снимила емисију о раду Установе.

Гостовање колега из Националне библиотеке „Св Кирил и Методије“ пропратила је и Национална телевизија РТС, која је у више наврата, у оквиру својих дневних и недељних емисија, емитовала прилог о овом догађају. РТС је такође пропратио изложбу о великану филмске уметности Златану Дудову.

10. Инвестиције

Током целе године радило се на одржавању и унапређењу квалитета рада кроз редовно одржавање и сервисирање опреме и имовине библиотеке.

Ове године замењени су дотрајали олуци на фронталном делу зграде по хоризонтали и вертикали. Купљене су полице за дечје одељење, тракасте завесе за просторије где су биле неопходне, путем пројекта купљено је 4 лап топ рачунара, штампач, плутане и флип чарт табле, ламинатор, мобилни телефон за координациони центар.

Захваљујући ажурности и разумевању оснивача, у јуну и јулу су замењени прозори на згради Библиотеке, те је тако повећана енергетска ефикасност и смањена потрошња електричне енергије за грејање. Ова инвестиција није приказана у финансијском делу, јер је Библиотека као установа само корисник зграде.

Због квара на котлу за грејање било је потребно заменити склопке пред почетак грејне сезоне.

11. Сарадња са другим институцијама

Библиотека традиционално има добру сарадњу са свим институцијама у граду. По природи посла (организација програма из области културе) најинтензивнија је сарадња са Центром за културу. Ту је и сарадња са образовним установама у граду (Предшколском устаномом „8. септембар“, Основном школом „Христо Ботев“, Гимназијом „Св. Кирило и Методије“, Средњом стручном школом Пирот).

Сем добрих партнерских односа са институцијама на локалу, Библиотека има традиционално добру сарадњу са матичном библиотеком Пирот, Народном библиотеком Бабушница и Народном библиотеком „Вук Караџић“ Бела Паланка, Националном библиотеком „Свети Кирило и Методије“ Софија, музејем „Понишавља“ из Пирота као и другим библиотекама и музејима у земљи и Републици Бугарској.

Што се медија тиче треба истаћи да Библиотека има одличну сарадњу са Интернет порталом „Фар“, који је урадио специјали серијал о јубилеју позоришта и Библиотеке и ТВ Цариброд, које редовно прате све наше активности и бројним прилозима популарише библиотечку и музејску делатност. „Ново Братство“ такође редовно извештава о свим дешавањима у Библиотеци.

Посебну захвалност исказујемо ЈП „Комуналац“ Димитровград који рад Библиотеке помажу у сваком смислу, помоћ око превоза и реализације службених путовања, услуге домара и механизације. Овим показују да су свесни улоге Библиотеке у нашој друштвеној заједници, али и да као ЈП раде на унапређењу културе у општини.

Библиотека сарађује и са невладиним организацијама из целе Србије, који кроз реализацију својих пројеката промовишу рад Библиотеке.

Интензивну сарадњу имамо са фондацијом „Замисли живот“ и удружењем „Едукациони центар Цариброд“, „Балкан Архитрав“ Димитровград.

Посебну захвалност исказујемо приватним предузетницима Пекари „Дејанов“, која је кетерингом спонзорисала представљање традиционалног обичаја из нашег краја у оквиру пројекта „Омладиснка мрежа за стваралаштво, креативност и развој“, као и Полани Јеленков, који је дрвеном грађом за исту активност, такође био спонзор.

**12. Финансијски извештај народне библиотеке „Детко Петров“
Димитровград за 2022. годину**

Финансијски извештај 2023 Народна библиотека Детко Петров

Позиција	Конто		План 2023 буџет	Остали извори	I Ребаланс	II ребаланс	извршење 31.12.2023
153/0	4111	Плате и додаци запослених	8,667,000.00		7,087,000.00	7,750,000.00	7,724,107.06
154/0	4121	Доприноси ПИО	988,000.00		708,000.00	775,000.00	772,410.71
154/0	4122	Доприноси за здравство	446,000.00		365,000.00	400,000.00	397,791.61
155/0	4141	Боловање преко 30 дана	20,000.00		20,000.00	20,000.00	-
155/0	4144	Помоћ у лечењу запосленог или друге помоћи	65,000.00		182,700.00	182,700.00	155,843.00
156/0	4151	Накнада трошкова превоза	353,000.00		300,000.00	250,000.00	226,323.42
157/0	4161	Јубиларне награде	6,000.00		6,000.00	15,000.00	15,000.00
158/0	4211	Трошкови платног промета	40,000.00		60,000.00	60,000.00	40,164.20
158/0	4212	Услуге за електричну енергију	1,200,000.00		1,200,000.00	1,000,000.00	804,190.96
158/0	4213	Услуге водовод и канализација	100,000.00		335,000.00	359,400.00	359,343.38
158/0	4214	Услуге комуникација	150,000.00		150,000.00	150,000.00	116,781.95
158/0	4215	Трошкови осигурања	87,000.00		87,000.00	87,000.00	82,299.82
159/0	4221	Трошкови службених путовања	100,000.00		240,000.00	240,000.00	154,255.32
160/0	4231	Остале административне услуге	20,000.00		20,000.00	20,000.00	14,400.00
160/0	4232	Компјутерске услуге	100,000.00		100,000.00	100,000.00	66,250.40
160/0	4233	Услуге образовања и усавршавања запослених	100,000.00		100,000.00	100,000.00	97,500.00
160/0	4234	Услуге информисања јавности	600,000.00		600,000.00	600,000.00	587,079.96
160/0	4235	Стручне услуге	950,000.00		715,000.00	777,000.00	766,353.48
160/0	4236	Услуге за домаћинство и угоститељство	100,000.00		165,000.00	225,000.00	224,944.94
160/0	4237	Репрезентација	20,000.00		120,000.00	130,000.00	128,518.98
160/0	4239	Остале опште услуге	80,000.00		80,000.00	80,000.00	76,176.28
161/0	4242	Услуге културе	200,000.00		253,000.00	253,000.00	234,870.00
161/0	4243	Остале медицинске услуге	15,000.00		15,000.00	10,000.00	4,700.00
162/0	4251	Текуће поправке и одржавање зграде	270,000.00		330,000.00	330,000.00	255,133.03
162/0	4252	Текуће поправке и одржавање опреме	70,000.00		150,000.00	150,000.00	111,848.01
163/0	4261	Канцеларијски материјал	60,000.00		70,000.00	90,000.00	88,918.00

163/0	4268	Хемијска средства за чишћење	50,000.00		50,000.00	80,000.00	76,393.02
163/0	4269	Материјал за посебне намене	40,000.00		40,000.00	40,000.00	28,609.00
164/0	5122	Административна опрема	100,000.00		100,000.00	150,000.00	140,798.42
165/0	5151	Нематеријална имовина	150,000.00		150,000.00	250,000.00	245,155.37
166/0	4222	тр.Службених путовања у иностранство	-	132,000.00			
167/0	4235	стручне услуге Youth part net	760,000.00	3,640,000.00	773,000.00	773,000.00	773,000.00
169/0	4261	Административни материјал	-	143,000.00	-		
168/0	5122	Административна опрема	-	304,000.00	-		
167/0	4231	Административне услуге Youth part net	-	82,000.00	-		
			15,907,000.00	4,501,000.00	14,474,700.00	15,477,000.00	14,779,489.81

У Димитровграду:

Директор : Албена Милев

